

Bean Anderson: Slut på undanflykter. Trumps angrepp på Venezuela

(Ur [Europe Solidaire Sans Frontières](#), 16 januari 2026. Bean Anderson är en North Carolina-baserad aktivist, och har redigerat och bidragit till boken *Venezuela in Crisis: Socialist Perspectives* från Haymarket Books, och författare till *Communes and the Venezuelan State: The Struggle for Participatory Democracy in a Time of Crisis* från Lexington Books. Översättning från engelska, Göran Källqvist.)

(USA:s dominans över Latinamerika har varit på nedgång i flera årtionden, sedan regionens stater har utvecklats och Kina erövrat regionalt inflytande. Trumps angrepp på Venezuela var således ett försök till ”hegemonistisk krishantering”, menar Bean Anderson. Råden ägde också rum vid en tidpunkt när Nicolás Maduros regim redan hade urholkat sin egen folkliga bas. Det följande är en redigerad version av ett föredrag som Bean höll den 11 januari 2026. – *ESSF*:s kommentar.)

Den 3 januari 2026 genomförde USA en direkt militär operation mot Venezuela. Amerikanska trupper bombarderade mål i och runt Caracas, slog ut elnätet, dödade mer än 100 personer, och kidnappade Venezuelas sittande president, Nicolás Maduro, tillsammans med hans hustru, Cilia Flores.

Inom några timmar förkunnade president Donald Trump att USA skulle ”styra Venezuela” tills en ”trygg övergång” var fullbordad. USA:s utrikesminister Marc Rubio¹ underströk den regionala varningen: ”Om jag bodde i Havanna ... skulle jag vara orolig.” Trump hotade även andra länder – inklusive Colombia och Mexiko – och visade återigen att det inte handlade om demokrati. Det handlade om underkastelse.

Operationen framställdes inför världen som något mycket mindre än vad den var. Rubio kallade det för en ”polisaktion”. Trump beskrev det som en operation mot ”mot narkotika”. Andra åberopade demokrati och rättssäkerhet. Men i Trumps egen presskonferens efter invasionen förekom inte ordet demokrati en enda gång.

Det var det ögonblick då till och med undanflykter om en ”regelbaserad ordning” övergavs.

Det som ägde rum var inte en tillämpning av lagen. Det var inte straffåtgärder. Och det hade inget med demokrati att göra. Det var en våldsamt avsättning av en statschef, genomförd av världens mäktigaste militär, och införandet av en ny politisk ordning under amerikansk kontroll.

3 januari utgjorde kulmen på en flera månader lång kampanj av påtryckningar och hot som började till havs, trappades upp med ekonomiskt tvång och piratdåd, och slutade med bomber över Caracas och kidnappning av statschefen.

Men det betecknade också något större än Venezuela. Det var ett tecken på en ny fas i USA:s

---

¹ Marco Rubio är en kubansk-amerikansk republikansk senator från Florida, som blev utrikesminister i januari 2025. Han har sedan länge förespråkade en hård politisk linje mot Kuba och Venezuela.

imperialistiska krav – definierad genom att öppet gripa den politiska makten, genomdriva ett nykolonialt förmyndarskap, och förkasta internationell lag närhelst den står i vägen för Washingtons mål.² I själva verket var detta det ögonblick då ens förevändningen med en ”regelbaserad ordning” övergavs.

Förspelet i Karibien

Under hela slutet av 2025 genomförde USA en rad angrepp på båtar i södra Karibien nära Venezuela, under förevändning av att ”bekämpa narkotikahandeln”. Det var inte en vanlig straffåtgärd. Istället för att borda skeppen och arrestera personer övergick USA till militariserade straff – förstöra båtar, döda människor från luften och göra det till ett offentligt skådespel.

I slutet av december hade dussintals luftangrepp dödat omkring 100 personer till havs, utan tydliga bevis, rättslig tillsyn, eller ens tydlig identifiering av vilka offren var eller vad de påstods transportera. Rubio skröt öppet om den nya doktrinen: istället för att stanna dem ”sprängde vi dem i luften, på presidentens order”. Trump formulerade det uttryckligen som ett hot: ”När de ser den här videon kommer de att säga, ’låt oss inte göra det.’” Poängen var inte att tillämpa lagen utan få ett prejudikat – hävda rätten att summariskt avrätta civila från luften, utan att förklara krig, bara på basis av amerikanska påståenden.

Själva förevändningen var papperstunn. Huvuddelen av kokainhandeln till USA går via Stilla havet, inte Karibien, och fentanyl kommer till överväldigande delen via Mexiko. Venezuela har historiskt varit ett genomgångsland, inte huvudproducent. Även om det existerar korruption och kriminella nätverk, så handlar det i verkligheten om ett språng från ”narkotikahandel existerar” till ”vi bombar båtar och dödar folk”. Här fungerar narkotikahandel som en svävande förklaring – som ”terrorism” eller ”massförstörelsevapen” – ett rättfärdigande som kan åberopas närhelst imperiet vill rättfärdiga obegränsat våld.

Örlogskampanjen kombinerades med ekonomiskt tvång och påtryckningar om olja. I slutet av 2025 beslagtogs USA venezuelansk råolja och införde blockader mot sanktionerade tankfartyg. När Trump fick frågan vad som skulle hända med den beslagtagna oljan, svarade han nonchalant, ”vi behåller den, antar jag”. Det var inte att tillämpa lagen, det var avsiktligt sjöröveri – direkt stöld utklädd till lag.

Tillsammans skapade dessa åtgärder villkoren för 3 januari: upprättande av militär omringning innan kriget, ekonomisk strypning, underrättelsepåtryckningar och psykologisk krigföring.

Upptäckningen gick inte direkt från sanktioner till bomber. Det fanns också en period av närmanden, och Nicolás Maduro var mer än villig att samarbeta.

I januari 2025 anlände Trumps sändebud till Caracas och nådde en uppgörelse: Venezuela skulle frige flera amerikanska fångar och ta emot migranter som utvisats från USA. Maduro deltog aktivt i Trumps deporteringspolitik och skickade Conviaza – Venezuelas nationella flygbolag – till amerikanskt territorium för att hämta deporterade venezuelaner. Han talade öppet om en ”ny början” i relationerna mellan de två länderna.

² Angående de allmänna konsekvenserna för den internationella ordningen, se Alan McPherson, ”[Trump’s squeeze of Venezuela goes beyond ‘Monroe doctrine’ – in ideology, intent and scale, it’s unprecedented](#)”, *Europe Solidaire Sans Frontières*, december 2025.

Skälet till denna välvilja är enkelt. Maduro prioriterade lättnader av sanktionerna, att vidmakthålla en livlina av oljeexporter, och framförallt bli kvar vid makten. Han ville ha ett andrum och tillgång till intäkter. Och han visade flera gånger att han var villig att göra stora eftergifter för att få det.

När förhandlingarna fortsatte hela 2025 – i synnerhet under månaderna innan oktober – blev erbjudandena extrema. Maduro föreslog att Trump-administrationen skulle få en dominerande andel av Venezuelas olje- och mineralrikedomar: majoritetsägande, avgörande kontroll över styrelser, budgetar och strategi, och förmåga att köra över själva den venezuelanska staten. Detta utgjorde en kvalitativ upptrappning av Maduros långvariga brytning med Chávez' resursnationalism³ och med de konstitutionella kraven att PDVSA⁴ ska behålla majoritetskontrollen. I klartext var förslagen nykoloniala – och kan inte i någon meningsfull betydelse beskrivas som antiimperialistiska.

Maduro erbjöd sig också att öppna befintliga olje- och guldprojekt för amerikanska företag, ge förmånliga kontrakt, ändra oljeexporten från Kina till USA, och riva kontrakt med kinesiska, iranska och ryska företag. Det var inte motstånd. Det var allianspolitik – som erbjöds från Caracas.

En bitter ironi idag är att när Maduro väl hade gjort dessa erbjudanden, blev hans program alltmer omöjligt att skilja från María Corina Machados gamla ”öppna dörrens politik”, som alltid har lovat att utländskt kapital ska få tillgång till Venezuelas resurser på aggressiva nyliberala villkor.⁵

Från närmande till aggression

Om Maduro var villig att förhandla och erbjöd alla dessa eftergifter, varför slutade det ändå med bomber och kidnappning? På grund av att Trumps strategi i Venezuela aldrig bara handlade om affärer. Den handlade om hegemonistisk krishantering – ett försök att åter hävda USA:s makt på hemisfären under förhållanden av nedgång, och använda Venezuela som en uppvisning för regionen, speciellt för att straffa stater som skyddar sig med Kina, Ryssland eller Iran.⁶

Det är därför operationen utformades som ett skådespel. Det räckte inte att tvinga fram eftergifter i det tysta. Makten måste visas upp: förmågan att slå mot en självständig stat, avsätta dess president på mindre än 90 minuter och skicka ett budskap till hemisfären, att, som USA:s FN-ambassadör säger: ”Det är vår hemisfär.” Det var en nylansering av Monroedoktrinen⁷ med rå styrka.

Vid en tidpunkt då USA:s på samförstånd grundade herravälde höll på att urholkas utgjorde Venezuela ett oacceptabelt undantag: världens största kända oljereserver, allierat med USA:s rivaler och alltmer integrerat i alternativa handels- och finansketsar. Efter kuppen klargjorde Washington sina prioriteringar – exklusivt tillträde för amerikanska företag, att relationerna med vissa utvalda

3 Hugo Chávez (1954–2013) var president i Venezuela från 1999 fram till sin död. Han inledde den ”Bolivarianska revolutionen”, ett program av reformer med en socialistisk inriktning, som till stor del finansierades med oljeintäkter, och innefattade nationalisering av centrala industrier och sociala program för fattiga.

4 Petróleos de Venezuela, S.A. (PDVSA) är Venezuelas statsägda olje- och fossilgasföretag, som konstitutionen historiskt har krävt ska ha majoritetskontroll över oljeproduktionen.

5 María Corina Machado är en venezuelansk oppositionell högerpolitiker och ekonom, som sedan länge har förespråkats privatisering och närmare band till Washington. Hon vann oppositionens primärval i oktober 2023 men förhindrades från att ställa upp i presidentvalet 2024.

6 Angående de geopolitiska dimensionerna och Kinas roll, se Andrea Ferrario, ”[Venezuela and the Limits of the Chinese Empire](#)”, *Europe Solidaire Sans Frontières*, januari 2026.

7 Monroedoktrinen formulerades 1823 av USA:s president James Monroe, och förkunnade att den västra hemisfären var USA:s inflytelsesfär, stängd för europeisk kolonisering. Den har återopats av en rad amerikanska administrationer för att rättfärdiga interventioner i Latinamerika.

motståndare avbröts, och att Venezuelas politiska ekonomi omdirigerades tillbaka till USA:s kretsar.

Det är därför 3 januari inte bara kan förstås som oljestöld. Det är en del av en bredare imperialistisk kamp om marknader, råvaror, handelsruttor och inflytelsesfärer mitt under en allt intensivare internationell kapitalistisk kris. Den nationella säkerhetsstrategin från november 2025 säger detta öppet: USA kommer att ”åter hävda och genomdriva Monroedoktrinen” och förneka konkurrenter utanför hemisfären kontroll över dess strategiska tillgångar. Venezuela – billig arbetskraft, avvecklade regleringar, rikliga resurser och en splittrad social struktur – behandlas både som en varning och en möjlighet: ett ställe att kasta ut rivaliserande stater från och, om nödvändigt med våld, åter införa en imperialistisk ordning.⁸

Inne i Venezuela

Venezuelas inrikespolitiska historia förklarar varför det var så lätt.

Det berodde på att den bolivarianska processen hade urholkas – politiskt, socialt och materiellt – av Maduros auktoritära, arbetarfientliga, nyliberala inriktning. Under mer än ett decennium har Venezuela uthärdat ekonomisk kollaps och social förödelse. Lönerna har pulvriserats, de offentliga tjänsterna har fallit samman och miljontals människor tvingats utvandra. Minmilönerna har fallit till svältnivåer – mindre än en amerikansk dollar i månaden – och folk har tvingats överleva på penningförsändelser, informella arbeten och godtyckliga regeringsbonusar.

Förtrycket ökade också: mot fackföreningsmedlemmar, människorättsförsvarare, vänsterkritiker, samhällsorganisatörer och arbetare som kämpar för konstitutionella rättigheter. Maduro fängslade oljearbetare och fackföreningsledare, och bestraffade arbetare för att locka till sig kapital samtidigt som han dolde projektet med ett socialistiskt språkbruk.⁹ Med verktyg som 2020 års antiblockadlag¹⁰ skrev regeringen hemliga kontrakt, privatiserade i det dolda och kringgick den demokratiska tillsynen, i strid med konstitutionens krav.

Det ledde till två konsekvenser. För det första splittrades de antiimperialistiska uppfattningarna. Under Chávez skulle ett yttre angrepp ha utlöst massmobiliseringar. Under Maduro blev antiimperialismen tveksam eftersom regimen själv hade utblottat och förrått sin sociala bas.¹¹ I det illa tilltygade samhället blev många personer desillusionerade eller till och med lockade av illusionen att USA:s invasion kunde erbjuda en utväg. Den illusionen är tragisk – men orsakades av årtal av utarmning och förtryck.

För det andra blev staten själv mer förenlig med ett nykolonialt förmyndarskap. En regim som redan härskar med hjälp av hemliga avtal, nyliberala öppningar och arbetarförtryck har strukturellt lättare att ge efter för en imperialistisk makt, eftersom dess centrala projekt inte längre är folkets frigörelse

8 Se ”[US Out of Venezuela! Force and war is Trump’s imperialist policy](#)”, *Europe Solidaire Sans Frontières*, januari 2026.

9 Angående situationen för venezuelanska arbetare under både regeringsförtryck och imperialistiska påtryckningar, se intervjun med ledaren för oljearbetarnas fackförening, José Bodas, ”[Maduro’s government has imposed an open dictatorship against the working class](#)”, *Europe Solidaire Sans Frontières*, december 2025.

10 Ley Antibloqueo (antiblockadlagen), som antogs i oktober 2020, gav den venezuelanska regeringen genomgripande maktbefogenheter att skriva under hemliga kontrakt och privatisera statliga tillgångar utan lagstiftande övervakning, skenbart för att undvika amerikanska sanktioner.

11 Angående chavismens kris och dess innebörd för den latinamerikanska vänstern, se Pablo Stefanoni, ”[A Berlin Wall for the Latin American Left?](#)”, *Europe Solidaire Sans Frontières*, januari 2026.

utan regimens överlevnad och kapitalistisk ackumulation under ett auktoritärt styre.

När USA angrep föll regimens ”antiimperialism” ihop till det den till stor del hade blivit – ett retoriskt skal som dolde en apparat som var beredd att förhandla om sin egen fortsättning.

Varför Delcy Rodríguez och inte María Corina Machado?

Denna regionala varning och det öppna utropandet av amerikanskt förmyndarskap över Venezuela, ställde genast en fråga som många förväntade sig hade ett uppenbart svar: varför installerades inte María Corina Machado, Trumps långvariga allierade och mest högljudda förespråkare av en amerikansk intervention, utan istället Delcy Rodríguez, Maduros egen vicepresident och stöttepelare i Maduros parti, PSUV?¹²

Att María Corina Machado inte installerades berodde på att Trump ville ha stabilitet utan att behöva ockupera. Hon kontrollerar inte staten eller militären, som fortfarande är knuten till chavismen och madurismen. Att installera henna skulle riskera splittring, inre oroligheter och kaos – och kaos skulle kräva amerikanska trupper, kanske tiotusentals. Just det som Trump vill undvika.

I motsats till detta erbjöd Rodríguez administrativ kontinuitet. PSUV:s apparat förblev intakt. Samma tvångsinstitutioner blev kvar, och apparaten kan upprätthållas under tvång. Den härskande eliten vet vad Washington är beredd att göra. Hotet om upptrappning blir ett ständigt förhandlingsobjekt.

Kort sagt kan Rodríguez leverera följsamhet utan symbolik. Maduro var en demoniserad figur inom amerikansk politik, men också en – oavsett hur ihålig – symbol för antiimperialistiskt trots. Varje överenskommelse med honom såg ut som köpsläende med en motpart. Han måste också prestera en självständig stat, upprätthålla en om än tunn nationalistisk inställning som en del av regimens legitimitet.

Rodríguez kan erbjuda samma eftergifter utan denna börda. Och hon kan göra det i skuggan av ett protektoratliknande arrangemang. Hon kan kalla det ”samarbete”, ”dialog”, ”delad utveckling”. Hon kan normalisera förmyndarskapet. Hon kan få en nykolonial ordning att se ut som en övergång.¹³

Hemligt samförstånd?

Detta reser den oundvikliga frågan om samförstånd eller förhandlad kapitulation. Operationens snabbhet, det minimala motståndet, underlåtelsen att omedelbart publicera tydliga förlustsiffror, valet att erkänna Rodríguez istället för Machado och det kvarvarande ledarskapets uppenbara villighet att fortsätta regera, antyder alla att delar av den härskande eliten var beredda att offra Maduro för att bevara maktstrukturen.

Inledningsvis krävde Rodríguez att Maduro skulle frigges och använde en del revolutionär symbolik – men hon bytte snabbt tonfall i riktning mot ”samarbete och dialog” med USA, och att återställa

12 Partido Socialista Unido de Venezuela (PSUV, Venezuelas förenade socialistparti) grundades av Hugo Chávez 2007 som politiskt instrument för den bolivarianska revolutionen.

13 Angående denna analys, se Andrés Izarra, ”[A Perfect Regime Change in Venezuela? From authoritarianism to neocolonialism?](#)”, *Europe Solidaire Sans Frontières*, januari 2026.

”den normala verksamheten” och inte mobilisera motstånd. Det syntes en ökad militär och polisnärvaro, men inget folkligt massförsvar. Regimens prioritet verkade vara stabilitet och kontinuitet – inte suveränitet eller motstånd.¹⁴

Det som återstår är madurismen utan Maduro: en auktoritär apparat som förvaltar USA:s krav under tvång – en nykolonial stat i praktiken om än inte till namnet.

Var angreppet lagligt?

Juridiskt var operationen en uppenbar aggressionshandling. Under FN-stadgan får inte stater använda våld mot ett annat lands territoriella integritet eller politiska oberoende annat än i självförsvar mot ett väpnat angrepp eller med säkerhetsrådets godkännande. Ingentida fanns här. Trumps egna ord – ”vi kommer att styra Venezuela” – klargjorde att det inte var en ”arresteringsoperation” eller tillämpning av lagen, utan imperialistisk makt.

Men det är, som den egyptisk-kanadensiske journalisten Omar El Akkad säger, viktigt att komma ihåg:

När det kommer till kritan finns det ingen internationell regelstyrd ordning, inga allmänna mänskliga rättigheter, inte jämlik rättvisa för alla, bara svävande bekvämlighetsarrangemang där hur mycket mänskliga indirekta offer som helst bedöms acceptabla så länge det tjänar imperiets intressen.

Det är den världen 3 januari tillhör.

Vänsterns uppgifter

Uppgiften för vänstern är inte att välja mellan ett imperialistiskt förmyndarskap och en auktoritär nyliberalism. Det är att försvara suveräniteten och samtidigt bygga ett oberoende, demokratiskt arbetaralternativ – bryta med det imperialistiska kapitalet, avsluta hemliga privatiseringar, återupp-
rätta rättigheter, frige politiska fångar och återställa lönerna.¹⁵

Maduros arbetarfientliga nyliberalism skyddade inte Venezuela från imperialismen, utan försvagade landet. Genom att urholka den bolivarianska processen monterade den ner själva de samhällskrafter som kunde försvara oberoendet underifrån, och gjorde Venezuela lättare att tukta och enklare att underordna.

3 januari var ett möte mellan USA:s imperialistiska upptrappning och Venezuelas inre utmattning, som hade orsakats av årtal av åtstramningar, förtryck och en regim som för längesedan hade övergivit tanken på att befria folket.

Vad som kommer nu är osäkert. Det står redan klart att Venezuela används som uppvisningsfall för hemisfären – och att göra motstånd mot det handlar inte bara om Venezuela, utan om att vägra normalisera en ny imperialistisk tidsperiod där suveränitet förkastas och makten utövas öppet och

14 Angående det bredare sammanhanget med Trumps återkolonisering och de utmaningar som motståndet står inför, se Luis Bonilla-Molina, ”[Venezuela: Trumpist recolonisation and the resistance to come](#)”, *Europe Solidaire Sans Frontières*, januari 2026.

15 Angående detta initiativ inifrån Venezuela, se intervjun med María Alejandra Díaz Marín, ”[María Alejandra Díaz Marín on US military aggression against Venezuela: 'We are spoils of war and an example and experiment for the world'](#)”, av Claudia Fanti, *Europe Solidaire Sans Frontières*, januari 2026.

utan undanflykter.